

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

OILA VA MAKTAB HAMKORLIGINI TA’MINLASH

Karimboyeva Xolida O’ktam qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti Maktabgacha va boshlang’ich ta’lim fakulteti

Boshlang’ich ta’lim yo’nalishi 25-9 guruh talabasi

E-mail: karimboyevaxolida1@gmail.com

Ilmiy rahbar: Saliyeva M.M

sayliyevamashkura94@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19429559>

***Annotation:** Mazkur maqolada oila va maktab hamkorligining mazmun-mohiyati, uning ta’lim-tarbiya jarayonidagi o’rni, asosiy shakllari hamda samaradorligini oshirish yo’llari yoritilgan. Shuningdek, hamkorlik jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish usullari tahlil qilingan. Kalit so’zlar: oila, maktab, hamkorlik, tarbiya, ta’lim, o’quvchi, pedagogika.*

***Аннотация:** В данной статье раскрывается сущность и значение сотрудничества семьи и школы, его роль в образовательном и воспитательном процессе, а также основные формы и пути повышения эффективности. Кроме того, анализируются проблемы, возникающие в процессе взаимодействия, и способы их решения.*

***Annotation:** This article explores the essence and importance of cooperation between family and school, its role in the educational and upbringing process, as well as the main forms and ways to improve its effectiveness. It also analyzes the problems that arise during cooperation and methods for solving them.*

***Kalit so’z:** oila, maktab, hamkorlik, o’qituvchi, ota-ona, tarbiya, ta’lim.*

***Ключевые слова:** семья, школа, сотрудничество, воспитание, образование, ученик, педагогика, учитель, родитель.*

***Keywords:** family, school, cooperation, upbringing, education, student, pedagogy, teacher, parent.*

KIRISH

Jamiyatning ijtimoiy taraqqiyoti asosan ma’naviy barkamol avlodni tarbiyalashga bog’liq. Farzand tarbiyasining samarali bo’lishi uchun oila va maktab o’rtasidagi hamkorlik muhim omillardan biridir. Oila – bolaga birinchi tarbiya maskani, maktab esa uning bilim, ko’nikma va ijtimoiy qobiliyatlarini shakllantiradi. Shu bois pedagogik nazariyalar ham oila va maktab hamkorligini uzviy aloqada ko’rish kerakligini ta’kidlaydi[1.45]. Oila va maktab hamkorligining

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

nazariy mohiyati Oila va maktab hamkorligi pedagogik jarayonning uzviy birligidir. Bu hamkorlikta ota-onalar, o‘qituvchilar va o‘quvchilar birgalikda ta’lim-tarbiya jarayonini rejalashtiradi hamda amalga oshiradi. Pedagog olimlar ta’kidlaganidek, bola tarbiyasida yagona talab va pedagogik yondashuv bo‘lishi zarur, chunki bu uning psixologik holati va o‘qishga munosabatiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi[2.78]. Ona-bola va maktab o‘rtasidagi maqsad umumiy: bolaning har tomonlama rivojlanishi, bilim olishga bo‘lgan ichki motivatsiya paydo bo‘lishi va uning ijtimoiy moslashuvi. Oila va maktab hamkorligining asosiy shakllari Hamkorlik quyidagi asosiy shakllarda amalga oshiriladi:

1. Ota-onalar yig‘ilishi Bu yig‘ilishlar maktabda darslardan tashqari o‘tkazilib, ota-onalar va o‘qituvchilar o‘rtasida muloqotni kuchaytiradi. Unda o‘quvchilarning o‘qishi, xatti-harakati va taraqqiyoti muhokama qilinadi

2. Individual suhbatlar O‘qituvchi va ota-ona o‘rtasida yakka tartibda o‘tkaziladigan suhbatlar muhim ijtimoiy va pedagogik ahamiyatga ega. Bu jarayonda bolaning mustaqil taraqqiyoti, xulq-atvori va uy sharoitidagi ta’lim salohiyati muhokama qilinadi.

3. Ochiq darslar Pedagogik tajribada ota-onalarni ochiq darslarga jalb etish ta’lim jarayonini yanada ochiq va samarali qiladi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, ota-onalar dars jarayonida ishtirok etganda, o‘quvchilarning hurmat va intizomi oshadi.

4. Seminar va treninglar Bu tadbirlar ota-onalarga pedagogik bilimlarni oshirishga yordam beradi. Masalan, “Bolalar bilan muloqot metodlari”, “Internet xavfsizligi” kabi mavzular bo‘yicha seminarlar ota-onalar orasida pedagogik savodxonlikni oshiradi. Hamkorlikning ijobiy ta’siri Pedagogika ilmiy tadqiqotlari shuni ko‘rsatadiki: Oila bilan faol hamkorlik qiladigan maktablarda o‘quvchilarning bilim darajasi yuqori bo‘ladi. Ota-onalar bolaning darsga bo‘lgan qiziqishi va ayni paytda ijtimoiy muhitga moslashuvchanligi oshadi. O‘qituvchi va ota-ona o‘rtasida ochiq muloqot bolani tug‘ilganidan maktabga qadar bo‘lgan o‘zaro munosabatni yaxshilaydi. Uzoq va muntazam hamkorlik psixologik muvozanatni saqlashga yordam beradi hamda oilaviy stress darajasini kamaytiradi. Bu xulosalar pedagogik manbalarda ham tasdiqlangan[3.98]. Amaliy to‘siqlar va ularni bartaraf etish yo‘llari Oila va maktab o‘rtasidagi samarali hamkorlik ba’zan quyidagi to‘siqlar bilan duch keladi: Ota-onalarning befarqligi yoki ishtirok etmasligi Vaqt yetishmasligi Pedagogik bilimlarning pastligi Noto‘g‘ri muloqot usullari Bu to‘siqlarni yengish uchun: Maktabda ota-onalarni jalb qiluvchi turli tadbirlar rejalashtiriladi. Muloqotni soddalashtiruvchi zamonaviy vositalar qo‘llanadi[4.36]. Mutaxassis psixologlar va pedagoglar tomonidan maqsadli treninglar o‘tkaziladi.

XULOSA

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Oila va maktab hamkorligi – bu pedagogik faoliyatning ajralmas qismidir. U bolani har tomonlama yetuk shaxs bo‘lishiga xizmat qiladi hamda uning har tomonlama rivojlanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

Shu sababli ota-ona va maktab o‘rtasida samarali, muntazam hamkorlikni yo‘lga qo‘yish bugungi ta’lim tizimining ustuvor yo‘nalishlaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mavlonova R.A., To‘raeva O.T. Pedagogika. – Toshkent: O‘qituvchi, 2019.
2. Yo‘ldoshev J.G‘. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2015.
3. Ismailova Z.A. Oila pedagogikasi. – Toshkent: Noshir, 2017.
4. Mahkamov M. Tarbiya nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: Fan, 2020.